

Číslo spisu: 16906/2025-M_OMSK

V Bratislave, 24. februára 2025

Číslo záznamu: 21092/2025

ROZHODNUTIE O POVINNOSTI PRIJAŤ NEODKLADNÉ OPATRENIE

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a), ustanovenia § 7 ods. 1 písm. d), ustanovenia § 7 ods. 6 zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) a podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)

UKLADÁ

DOZOROVANÉMU SUBJEKTU

podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach

POSKYTOVATEĽOVI SOCIÁLNEJ SLUŽBY

**Obec Šintava, Šintava 244,
925 51 Šintava, IČO 00306193**

(ďalej len „poskytovateľ sociálnej služby“ alebo „dozorovaný subjekt“)

povinnosť prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie prijímateľa sociálnej služby, voči ktorému poskytovateľ sociálnej služby plní povinnosti podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, a to:

v súlade s ustanoveniami § 10 zákona o sociálnych službách NEPOUŽÍVAŤ PROSTRIEDKY TELESNÉHO OBMEDZENIA PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, ak nie je priamo ohrozený život alebo zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb a ani prostriedkami telesného obmedzenia, ktoré zákon o sociálnych službách nedovoľuje – teda MECHANICKY NEOBMEDZOVAŤ VOĽNÝ POHYB PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, ktorým dozorovaný subjekt poskytuje sociálnu službu používaním obmedzovacích pomôcok ako napr. pás, popruh alebo zábrana na lôžku, IHNEĎ.

ODÔVODNENIE ROZHODNUTIA

1. Poverené zamestnankyne Inšpekcie v sociálnych veciach ministerstva (ďalej len „ISV“) **na základe poverenia na výkon dozoru** podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach č. 36/2025/OdISVTT_SS začali dňa **17. 02. 2025 u poskytovateľa sociálnej služby výkon dozoru nad dodržiavaním zákona o sociálnych službách pri poskytovaní sociálnych služieb**. Predmetom dozoru je dodržiavanie povinností poskytovateľa sociálnej služby podľa zákona o sociálnych službách za obdobie od

01. 11. 2024 do dňa začatia dozoru plánovať a realizovať poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, viesť individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby a hodnotiť priebeh poskytovania sociálnej služby za účasti prijímateľa sociálnej služby podľa ustanovenia § 9 ods. 1 a 2 zákona o sociálnych službách, dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov v súlade s prílohou č. 1 podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách, **pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby podľa ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách**, vykonávať odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, zabezpečovať vykonávanie týchto činností alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách, pri úhrade za sociálnu službu podľa ustanovenia § 72 zákona o sociálnych službách a podľa ustanovenia § 74 zákona o sociálnych službách pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby a dodržiavaní záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, a plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2 podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách.

2. Pri výkone dozoru v mieste poskytovania sociálnej služby – **Šintava 102, 925 51 Šintava**, kde poskytovateľ poskytuje sociálnu službu v **zariadení opatrovateľskej služby** dňa 17. 02. 2025 bolo poverenými zamestnankyňami ISV približne v čase o 11:30 hodine zistené, že poskytovateľ sociálnej služby využíva mechanické obmedzenie voľného pohybu prijímateľa sociálnej služby [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (nar. [REDAKOVANÉ], s diagnostikovanou demenciou pri Alzheimerovej chorobe, nevidiaci) použitím posteľnej bielizne (plachty), ktorou je priviazaný ku kreslu, v ktorom počas dopoludňajších aktivít v spoločenskej miestnosti sedí. Prijímateľ sociálnej služby bol posteľnou plachtou (zloženou pozdĺž do podoby pásu/ popruhu) previazaný v oblasti drieku a následne bola plachta priviazaná o operadlo kresla, čím bol udržiavaný - fixovaný v polohe sedu. Použitá fixácia neumožňovala prijímateľovi sociálnej služby samostatné uvoľnenie sa z tohto obmedzenia bez pomoci druhej osoby – teda samostatné odviazanie/ uvoľnenie si pásu/ popruhu a následne opustenie kresla podľa vlastnej vôle/ potreby prijímateľa sociálnej služby. Neskôr (po obede) bol prijímateľ opatrovateľským personálom odviazaný a odvedený na svoju izbu za účelom poobedňajšieho oddychu, pričom počas tejto činnosti bola na jeho lôžku použitá (vytiahnutá) aj zábrana (bočnica).
3. Pri pozorovaní výkonu odborných činností poverenými zamestnankyňami ISV v zariadení sociálnej služby dňa 17. 02. 2025 bolo teda zistené používanie takýchto obmedzujúcich opatrení zo strany zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby – tzv. „vysádzanie“ do kresla s použitím mechanického obmedzenia voľného pohybu prijímateľa (uväzovania do kresla pásom vytvoreným z posteľnej bielizne), ako aj používanie zábrany na lôžku (bočnice) prijímateľa sociálnej služby.
4. Vyššie menovaný prijímateľ sociálnej služby mimo času, keď bol **usadený a pripútaný do kresla**, ležal na **lôžku v izbe so zdvihnutou zábranou (bočnicou)**. Počas bežného dňa je prijímateľ sociálnej služby pravidelne/ každodenne a celý časový úsek (s výnimkou návštevy príbuzných alebo zabezpečenia personálu, ktorý sa mu venuje a dáva pozor, aby nepadol pri vstávaní z kresla) fixovaný v kresle vyššie uvedeným spôsobom. Následne je odborným personálom poskytovateľa odvedený späť na lôžko, kde zotráva so zdvihnutou zábranou (bočnicou), pričom sa stáva, že prijímateľ sociálnej služby sa snaží z lôžka zísť prekonaním (prelezením) zdvihnutej bočnice.

5. Dôvodom prijatia opatrenia spočívajúceho vo fixácii prijímateľa sociálnej služby v kresle zamestnancami poskytovateľa sociálnej služby je podľa vyjadrenia [REDAKOVANÉ], pani [REDAKOVANÉ], obava zamestnancov o bezpečie prijímateľa: „*aby bol on v bezpečí, niekoľko veľakrát v minulosti utrpel pády, prelieza zábranu*“... „*jeho keď teraz dáme na lôžko, tak odtiaľ spadne. Bude sa tam gúľať, bude pod posteľou, rozbil si hlavu na príručný stolík, čiže bola erzetpéčka, štičky, potom si rozbil bradu*...“. Po poukázaní poverených zamestnankýň na výkon dozoru na nesúlad dôvodu a spôsobu fixácie prijímateľa sociálnej služby pri poskytovaní sociálnej služby a potrebu riešiť riziko pádu prijímateľa pomocou metód a techník sociálnej rehabilitácie, resp. pomocou fyzioterapie a pomôcok, v druhý deň výkonu dozoru na mieste už prijímateľ fixovaný nebol. Ako povereným zamestnankyniam vysvetlila [REDAKOVANÉ]: „*takže viac-menej teraz jak ste ho videli dneska teda je bez tejto pomôcky a sestrička teda sedí pri ňom, lebo sa stavia*“, poskytovateľ zabráňoval pádu u prijímateľa sociálnej služby iba fyzickou a bezprostrednou prítomnosťou jednej zo svojich zamestnankýň. Bez prítomnosti zamestnanca je prijímateľ sociálnej služby z dôvodu eliminácie rizika pádu fixovaný pásom urobeným z posteľnej plachty alebo leží v posteli so zdvihnutou bočnicou, pričom nemá možnosť zábranu si zložiť, odsunúť alebo bezpečným spôsobom ju prekonať. V jeho obytnej miestnosti sa nachádza tzv. detská pestúnka (baby monitor) slúžiaca na prenos zvuku do miestnosti opatrovateliek, ale takýmto spôsobom si vie prijímateľ sociálnej služby privolať pomoc iba v prípade, ak je opatrovatelka v miestnosti opatrovateliek práve prítomná a počuje ho.
6. V posudku o odkázanosti na sociálnu službu zo dňa 28. 02. 2024 má prijímateľ sociálnej služby uvedený stupeň odkázanosti V. a podľa posudku je odkázaný na väčšinu úkonov sebaobsluhy, starostlivosti o svoju domácnosť a pri väčšine úkonov zabezpečovania sociálnych aktivít. Ako uviedla v rozhovore s ISV [REDAKOVANÉ], po nástupe do zariadenia „*normálne sedával v rámci aktivít s nami normálne za stolom*“... „*ono to začalo vlastne postupne*“. Aj v súčasnosti podľa vyjadrenia [REDAKOVANÉ] prejde so sprievodom krátke vzdialenosti, čo potvrdila v rozhovore s ISV aj riaditeľka zariadenia opatrovateľskej služby. **Z uvedeného teda vyplýva, že prijímateľ sociálnej služby je so sprievodom, príp. s použitím pomôcok schopný pohybu.** V spisovej dokumentácii sa nachádza predtlačená žiadosť prijímateľa sociálnej služby „*Použitie fixačných pásov pre bezpečnosť prijímateľa* Informovaný súhlas“ zo dňa 14. 12. 2024, ktoré uvádza, že prijímateľ súhlasí s používaním fixačných pásov a žiada o ich použitie „*z dôvodu ochrany zdravia (ochrana pred pádom)*“, pričom vzhľadom na zrakové postihnutie prijímateľa sociálnej služby je zrejmé, že vyjadrenie nie je napísané jeho rukou, ale ide o predpísaný text. Ako vyplynulo s rozhovorom ISV s [REDAKOVANÉ], prijímateľ nie je spokojný s tým, že je fixovaný, ale nesnaží sa fixáciu uvoľniť.
7. Poskytovateľ predložil ISV dokument spracovaný a schválený riaditeľkou zariadenia opatrovateľskej služby s názvom „*Indikačný list pre podpornú a ochrannú formu obmedzenia pohybu prijímateľa sociálnych služieb*“ zo dňa 07. 08. 2024 označený pečiatkou a podpisom lekára z oblasti všeobecného lekárstva. Predmetný dokument obsahuje predtlačené možnosti spôsobov obmedzenia prijímateľa „*vo voľnom pohybe*“, z ktorých je zvolený spôsob „*zabezpečenie postele bočnicou počas noci*“ z dôvodu „*nevidiaci klient, riziko pádu*“ s trvaním obmedzenia „*do odvolania*“.
8. Z denných a nočných záznamov opatrovateľského personálu je zrejmé, že prijímateľ sociálnej služby zdvihnutú bočnicu prelieza, čoho následkom došlo aj k jeho úrazu spôsobeného pádom pri preliezaní zdvihnutej bočnice. Denné a nočné záznamy obsahujú aj tieto zápisy:
- „*Nočná 15.-16.11. 2024 p. [REDAKOVANÉ] - nekludný o 22:45 hodine podaný Oxazepam, kričí,*

- prelieza zábranu“;
- „Nočná služba 11-12.12. 24 p. [REDACTED] chce jít z postele stále dáva nohy cez zábranu – uplakany (zaspal) 20³⁰ h.“;
  - 12.12.2024 DENNÁ p. [REDACTED] – NEKLUDNÝ, PRELIEZA ZÁBRANU, NÁJDENÝ NAOPAK V POSTELI LEŽIACI NA BRUCHU – 17:50 HOD. POD. DIAZEPAM ½ 10 MG.“;
  - NOČNÁ SLUŽBA 13.12. – 14.12.2024 p. [REDACTED] – NEPOKOJNÝ, PRELIEZA ZÁBRANU, KRIČÍ, CHCE SA ZABIŤ, POD. ½ DIAZEPAM, OD 5:00 NESPÍ“;
  - 14.12.2024 Dení služba p. [REDACTED] – o 14¹⁵ h. prelezl zábranu, spadl, rozrazil si ucho, ošetrované“;
  - 18.12.2024 Dení služba 13⁰⁰ h. p. [REDACTED] – najdení na zemi prelezl zábranu – zkontrolovaný žádné vyditelné zranění nemá“;
  - NOČNÁ SLUŽBA 22.-23.2024 p. [REDACTED] – PRELIEZAL ZÁBRANU, KRIČAL, PLAKAL, RUŠIL NOČNÝ KLUD, 22:30 HOD. POD. ½ DIAZEPAM, ZASPAL 1:45 HOD.“;
  - 9.1.2025 DENNÁ SLUŽBA p. [REDACTED] spadol v spol.miestnosti. Trzná rana na brade, oškretá ruka, buchnuté líce. Návšteva chirurg.ambul., rana zašitá. Kontrola 14. 1. 2025“;
  - NOČNÁ SLUŽBA 15.01.-16.01.2025 p. [REDACTED] NEPOKOJNY ROZRUŠENY CHCEL VYJST CEZ ZABRANU POSTELI KRIČAL NA V. Ž. PODANE DIAZEPAM 10 MG ½ TABL. O 22:00 – POKOJNE SPAL DO RANA.“

Poskytovateľom predložené dokumenty a prijaté opatrenia zaznamenané v knihách denných a nočných hlásení teda preukazujú, že poskytovateľ používa prostriedky telesného obmedzenia prijímateľa pravidelne. Poskytovateľ s rizikom pádu tohto prijímateľa sociálnej služby odborne nepracoval a po viacerých pádoch prijímateľa bola jeho fixácia a zdvíhanie bočnice jedinými riešeniami, ktoré poskytovateľ prijal, aby zabránil pádu prijímateľa sociálnej služby.

9. Zákon o sociálnych službách vo svojom ustanovení § 10 ods. 1 určuje **primárne zákonné pravidlo pre poskytovateľa sociálnych služieb, a to pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadení nepoužívať prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby.** Zákonnou výnimkou je situácia, **ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb.** I vtedy je však možné použiť prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby **len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia,** pričom podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona o sociálnych službách majú prostriedky obmedzenia netelesnej povahy prijímateľa sociálnej služby prednosť pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia. Za prostriedky telesného obmedzenia sa v ustanovení § 10 ods. 3 zákon o sociálnych službách určuje **zvládnutie situácie použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa sociálnej služby do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria.** Ide pritom o **taxatívny výpočet** takýchto prostriedkov – prostriedkov telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, z ktorého nie je prípustné nijak (ani analogicky) vybočiť, keďže právna úprava reglementuje a i reflektuje oblasť, kde môže dôjsť k zásahu do základných ľudských práv a slobôd, ktorý by nebol ani primeraný (čo najmenej invazívny či intenzívny), ani predvídateľný, či spočívajúci na platnom právnom základe, legitímnom ciele a nevyhnutnosti. Zákonodarcu touto právnu úpravou mieni **v jej celistvosti nastavenie takých pravidiel poskytovania sociálnej služby, ktoré sú z pohľadu zákonodarcu „garantujúce“ rešpekt a i reálnu aplikáciu/ napĺňanie základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb.**
10. Používanie ochranného pásu, popruhu alebo zábrany na lôžko nie je podľa zákona

o sociálnych službách možným prostriedkom telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, teda takým ktorý možno použiť, ak je priamo ohrozený život alebo zdravie prijímateľa sociálnej alebo iných fyzických osôb, a to len na čas nevyhnutne potrebný.

11. Fixačné, či zaisťovacie pomôcky – ochranný popruh, pás a zábranu na lôžko (ako prostriedok ochrany, resp. prevencie) môže poskytovateľ sociálnej služby použiť iba s cieľom **zabezpečiť motoricky znevýhodneného prijímateľa sociálnej služby proti jeho pádu a aj to iba na nevyhnutne potrebný čas**. V danej situácii sú – je možné ich považovať za štandardné ochranné nástroje/ prostriedky - pomôcky. Zároveň však nutne platí, že je prioritným a potrebným použiť **zo strany poskytovateľa sociálnej služby voči prijímateľovi sociálnej služby čo najmenej obmedzujúce opatrenie - opatrenia**. Zábrany na lôžku a fixačné pomôcky môžu spôsobiť (sú bez ďalšieho spôsobilé) aj neoprávnené obmedzenie pohybu prijímateľa sociálnej služby, a to predovšetkým v prípade – v takých individuálnych situáciách prijímateľov sociálnej služby, keď je prijímateľ schopný lôžko/ kreslo samostatne opustiť a bočnice, či fixačné pásy mu v tom bránia. Navyše použitie posteľnej bielizne ako stabilizačnej pomôcky nespĺňa požiadavky kladené na takéto prostriedky z hľadiska účelu, bezpečnosti a potreby udržania prirodzenej polohy tela pri sedení.
12. Žiadny z prijímateľov sociálnych služieb v dozorovanom subjekte, ani [REDACTED], nemá **vypracovaný rizikový plán**, teda postup a pravidlá na predchádzanie, zvládnutie a riešenie krízových/ rizikových situácií. **Prijímateľ sociálnej služby nemá individuálne stanovené, či odborne plánované, kedy mu má byť bočnica nasadená, prípadne kedy je potrebné využiť jeho telesné obmedzenie fixáciou**, aká bola spozorovaná v čase pri výkone dozoru na mieste. Poskytovateľ sociálnej služby **ani účinne nepracuje s primeraným rizikom u tohto prijímateľa sociálnej služby**. Poskytovateľ sociálnej služby uplatňuje v zariadení **režimové opatrenie v oblasti usádzania do kresla** vyššie uvedeného prijímateľa sociálnej služby a jeho mechanického obmedzenia voľného pohybu, pri ktorom **nezohľadňuje jeho individuálnu mieru rizika**. Je nesporné, že zjavná **disproporcionalita** daného opatrenia vo vzťahu k **frekvencii** jeho použitia (**denná báza**) a miere časového trvania obmedzenia (**celodenné použitie**) **nie je v súlade s prihliadaním na individuálne potreby, schopnosti a zdravotný stav prijímateľa sociálnej služby**.
13. Poskytovateľ sociálnej služby je povinný plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách podľa prílohy č. 2 tohto zákona - kritéria 1.8 (Prevencia krízových situácií a práca s rizikom v sociálnych službách. Používanie prostriedkov netelesného obmedzenia a telesného obmedzenia), podľa ktorého poskytovateľ sociálnej služby má zistené rizikové oblasti, v ktorých hrozí riziko porušovania základných ľudských práv a slobôd a má písomne vypracované vnútorné preventívne opatrenia na predchádzanie ich porušovaniu. Poskytovateľ sociálnej služby spolu s prijímateľom sociálnej služby, jeho rodinou a inými osobami navrhuje, dohodne a vypracováva postup krízovej intervencie na zvládanie krízových situácií, má vytvorené postupy a pravidlá na riešenie krízy u prijímateľa sociálnej služby a zabezpečenie vhodných služieb (napríklad rizikový plán).
14. Poskytovateľ sociálnej služby nemá ustanovené, kto zo zamestnancov „rozhodnutie“ o bežnom používaní fixačných pomôcok v dennom či nočnom čase „prijal“, či „prijíma“, kedy a z akých dôvodov. Nie je teda možné v situáciách, kedy sú tieto prostriedky obmedzenia pohybu voči prijímateľovi sociálnej služby použité či používané, identifikovať, za akých podmienok k takémuto postupu voči prijímateľovi dochádza a už vôbec nie ustáliť nevyhnutnosť telesného obmedzenia, teda takýmto postupom a zvažovaním okolností

ustáliť nevyhnutnosť zásahu do práva na pohyb prijímateľa sociálnej služby na dobu nevyhnutnú, spôsobom adekvátnym a zákonným. **Paušalizované, vopred plánované s generálne – všeobecne určeným a nutne sa opakujúcim časovým úsekom, kedy k obmedzeniu dochádza (deň aj noc) stanovené telesné obmedzenie zákon o sociálnych službách nepripúšťa.** Je dôvodný predpoklad, že zo strany poskytovateľa sociálnej služby ide práve o takýto paušálny resp. paušalizovaný/ generalizovaný postup pri poskytovaní odbornej starostlivosti o prijímateľa sociálnej služby. Zo zistení, údajov z knihy denných a nočných záznamov, ako i z vyjadrenia zamestnankyne poskytovateľa možno dôvodne predpokladať, že voči prijímateľovi sociálnej služby je používané telesné obmedzenie formou zábrany na lôžku alebo fixáciou v sede počas celého dňa. Iné postupy či riešenia v čase odpočinku na lôžku či pri usádzaní do kresla neboli ISV u poskytovateľa sociálnej služby v prípade tohto prijímateľa sociálnej služby zaznamenané.

15. Z pozorovania ISV, výpovede zamestnankyne a vedenej dokumentácie nevyplývalo, že by bola táto fixácia prijímateľa sociálnej služby **prerušovaná** alebo že by boli hľadané **iné možnosti prevencie pádu**. Aj pri prípadnej opodstatnenosti ochrany prijímateľa pred pádom by pri poskytovaní sociálnej služby mali existovať časové úseky, kedy sa personál prijímateľovi individuálne venuje a kedy nebude fixácia/ obmedzenie potrebné, čiže tak, ako to bolo realizované druhý deň výkonu dozoru na mieste.
16. Predmetom dozoru je navyše i personálne zabezpečenie starostlivosti o prijímateľov podľa platnej právnej úpravy. Možný nedostatok resp. nízky počet zamestnancov, **neexistencia iných odborných opatrení vo vzťahu k prijímateľom nemôže odôvodňovať používanie telesných obmedzení voči prijímateľom sociálnej služby**. Taktiež nemôže byť použitie obmedzujúcich prostriedkov dôvodom pre uľahčenie práce personálu, či nepokoj mobilného prijímateľa sociálnej služby.
17. Používanie obmedzení prijímateľa sociálnej služby ani na základe súhlasu/ „povolenia“ odborníka (lekára) v oblasti všeobecného lekárstva či udelenia súhlasu rodinného príslušníka, či samotného prijímateľa sociálnej služby **nie je možné akceptovať**. Platná právna úprava v oblasti sociálnych vecí, ani právny poriadok ako celok takéto riešenie **nepripúšťa a nemieni, naopak, stanovuje taxatívne a presné podmienky, za akých (zákonom určených) môže dôjsť k obmedzeniu pohybu, resp. telesnému obmedzeniu fyzických osôb**. Žiadny „súhlas“, „oboznámenie“, „dokument“ takýmto zákonom **prípustným prostriedkom nie je a ani nesahuje použitie** telesného obmedzenia voči fyzickej osobe.
18. U prijímateľa sociálnej služby, ktorý je dlhodobo a opakovane obmedzovaný v pohybe sa môže rozvinúť **imobilizačný syndróm s postihnutím všetkých orgánov a orgánových systémov** alebo aj menej závažných dôsledkov dlhotrvajúceho spočívania v jednej polohe. U fyzickej osoby môže postupne dôjsť k ochabnutiu svalstva, poruchám udržania rovnováhy, klesá koordinačná schopnosť, zvyšuje sa riziko pádu, častejšie sa objavuje inkontinencia a psychické problémy. Prirodzená potreba hýbať sa je u [REDACTED] [REDACTED] umocnená aj jeho zdravotným stavom a z neho vyplývajúcim nepokojom. Okrem toho je to jedna z mála činností, ktoré ešte prijímateľ dokáže vykonávať samostatne, či s pomocou/ dohľadom inej osoby. Je účinným spôsobom ako môže prijímateľ uvoľniť napätie a frustráciu z progredujúcej straty svojich kognitívnych funkcií a straty zraku. Poskytovateľ sociálnej služby mu svojím postupom túto schopnosť, ktorú má zatiaľ zachovanú, odoberá. Odozvou takto vynútenej pohybovej inaktivity môžu byť relatívne rýchlo nastupujúce chorobné zmeny vedúce k už spomenutému imobilizačnému syndrómu, ktorý negatívnym spôsobom postihuje takmer všetky orgánové systémy tela. Nemožno nespomenúť, že dochádza aj k zvyšovaniu stresových faktorov, ktoré vyúsťujú do odporu alebo celkovej

rezignácie takto zasiahnutého človeka. Poskytovateľ sociálnej služby si je v prípade [REDAKOVANÉ] vedomý jeho nespokojnosti s jeho postupmi. Poskytovateľ sociálnej služby by mal dôsledným individuálnym prístupom a objektívnym posúdením schopností prijímateľa sociálnej služby v medziach zákona o sociálnych službách a jeho štandardov tomuto účinne predchádzať a tak dbať na aktivizáciu a uchovanie jeho mobility, dôstojnosti, rozhodovania a samostatnosti v čo najväčšej možnej miere.

19. Fixovanie prijímateľa postelňou plachtou v driekovej oblasti nie je pomôckou spôsobilou naplniť ochrannú funkciu inak certifikovanej pomôcky určenej na tento účel, a to zabezpečiť potrebnú oporu, zabrániť riziku pádu, spĺňať požiadavky na kvalitu materiálu. Naopak takýto „popruh“ a „pás“ môže spôsobiť zvlášť pri niekoľko hodinovom pôsobení neprimeraný tlak, nepohodlie, hrozí riziko zošuchnutia a neudržanie osoby v žiaducej polohe sedu. V danom prípade však nešlo o stabilizáciu prijímateľa, jeho polohy v sede, za účelom zvýšenia jeho komfortu, udržania/ prispôsobenia prirodzenej polohy, ale išlo o zabránenie pohybu prijímateľa (vstať a opustiť kreslo). Navyše, keďže poskytovateľ sociálnej služby týmto obmedzením **priamo zasahuje do telesnej integrity prijímateľa sociálnej služby, je takéto obmedzenie spôsobilé vyvolať pocity bezmocnosti, poníženia, nepotrebnosti, strachu a celkovo sa odzrkadliť na zdravotnom stave a psychike prijímateľa sociálnej služby** zvlášť, ak je týmto prijímateľom sociálnej služby staršia osoba pre svoj zdravotný stav odkázaná na pomoc/ podporu zo strany poskytovateľa sociálnej služby, a to všetko v prostredí, ktoré má nahrádzať jej prirodzené prostredie.
20. Tým, že poskytovateľ sociálnej služby nemá stanovené pravidlá pre daný postup, prijímateľ sociálnej služby nevie, za akých podmienok a kedy má k nemu dochádzať, akým spôsobom môže byť z obmedzenia uvoľnený, **používa neadekvátne prostriedky telesného obmedzenia, možno dôvodne predpokladať vystavenie prijímateľa sociálnej služby ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu**. Ministerstvo zohľadnilo pri danom zaobchádzaní zvlášť **vek, zdravotný stav, spôsob, možné následky, trvanie a frekvenciu týchto obmedzení**. Takéto používanie fixačných pomôcok vyvoláva mnohé riziká pre prijímateľa sociálnej služby a nemožno ho považovať za adekvátny spôsob predchádzania rizika pádu. Tento postup poskytovateľa sociálnej služby **je neodborný a nezodpovedá deklarovanému právu fyzickej osoby ustanovenému v § 6 ods. 2 zákona o sociálnych službách na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jej základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti**.
21. Poverené zamestnankyne na výkon dozoru podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach zdokumentovali zistené skutočnosti obrazovými a zvukovými záznamami, poskytovateľ sociálnej služby poskytol podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov povereným zamestnankyniam na výkon dozoru vyjadrenia, informácie, ako aj originály dokumentov, z ktorých boli vyhotovené kópie a tieto boli zaznamenané na nosiči informácií. Záznamy sú obsahom spisového materiálu vo veci dozoru podľa poverenia špecifikovaného v bode 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia.
22. Podľa ustanovenia § 7 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach uplatnenie oprávnenia odseku 1 písm. d) sa **vykoná ústne**. Poverená zamestnankyňa pri výkone dozoru ústne uložila poskytovateľovi sociálnej služby povinnosť prijať toto neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov dňa 19. 02. 2025. **Písomné vyhotovenie rozhodnutia** o uložení povinnosti podľa odseku 1 písm. d) sa doručí bezodkladne a na konanie o uložení povinnosti prijať neodkladné opatrenie sa vzťahuje správny poriadok. Proti rozhodnutiu

možno podať odvolanie (rozklad) do troch dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia pričom odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok a odvolací orgán o ňom rozhodne bezodkladne.

23. Podľa ustanovenia § 8 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je dozorovaný subjekt povinný prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie prijímateľa sociálnej služby, voči ktorému poskytovateľ sociálnej služby plní povinnosti podľa zákona o sociálnych službách, ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu. Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. a) druhého bodu sa správneho deliktu dopustí ten, kto neprijal takéto neodkladné opatrenie. Ministerstvo uloží za takýto správny delikt pokutu do 5 000 eur.

Na základe uvedených skutočností ministerstvo rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 7 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach v lehote do troch dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia správne orgánu, ktorý ho vydal. Rozklad proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok. Právoplatné rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Ing. Radoslav Štefánek
generálny riaditeľ